СУДОВА ПРАКТИКА. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ПРОТИ ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ І ПОСИЛКА СИНУ, З ЯКИМ НЕ СПІЛКУВАВСЯ 7 РОКІВ, НЕ СВІДЧИТЬ ПРО ІНТЕРЕС БАТЬКА ДО ДИТИНИ – СУД[1]

Хмельницький апеляційний суд

Реферат. Чи свідчать формальні заперечення батька та посилка, надіслана дитині вже після подання позову, про його інтерес до сина, з яким він не спілкувався понад сім років? На це питання відповів Новоушицький районний суд Хмельницької області, рішення якого оприлюднив Хмельницький апеляційний суд. Мешканка Кам'янець-Подільського району просила позбавити колишнього чоловіка батьківських прав щодо неповнолітнього сина, бо той ухиляється від виконання батьківських обов'язків. Хлопчик народився з вадами здоров'я і потребував постійного лікування, яке оплачували переважно родичі матері, а для оплати операції в Києві вона продала свій ноутбук; батько в грошах відмовив, у жовтні 2017 року подружжя розлучилося. Із двох років син не бачив батька, який знав, де живе дитина, проте не намагався спілкуватися й не допомагав матеріально. Мати вдруге вийшла заміж і разом із чоловіком виховує трьох дітей; акт обстеження засвідчив належні умови та дружні стосунки в сім'ї. Довідки дитячого садка, ліцею й лікарні, а також показання свідків підтвердили, що батько життям і здоров'ям сина не цікавився. Орган опіки та піклування дійшов висновку про недоцільність позбавлення батьківських прав, однак суд визнав цей висновок необґрунтованим: комісія взяла до уваги нічим не підтверджені пояснення батька про перешкоди з боку колишньої дружини і відкинула підтверджені доказами пояснення матері. Відповідач не з'являвся до суду, не намагався побачити сина, присутнього на засіданнях, не фінансував його лікування. Важливим доказом стала вільна бесіда з дитиною в судовому засіданні: хлопець розповів, що про біологічного батька дізнався від мами в третьому класі, ніколи з ним не зустрічався, а татом вважає вітчима. Зважаючи на найкращі інтереси дитини, суд позов задовольнив, зазначивши, що позбавлення батьківських прав не позбавляє батька права на спілкування з дитиною та на позов про поновлення цих прав. Рішення на момент публікації не набрало законної сили. Для психологів, які готують висновки у сімейних спорах, справа показує, як суд оцінює думку дитини, висновок органу опіки та поведінку батька після відкриття провадження.

Ключові слова: позбавлення батьківських прав, ухилення від виконання батьківських обов'язків, найкращі інтереси дитини, висновок органу опіки та піклування, думка дитини, вільна бесіда з дитиною, сімейні спори, Новоушицький районний суд.

Court Practice: Objecting to Deprivation of Parental Rights and Sending a Parcel to a Son with Whom He Had Not Communicated for Seven Years Does Not Show a Father's Interest in the Child, the Court Held

Khmelnytskyi apeliatsiinyi sud.

Abstract. Courts deciding on deprivation of parental rights must distinguish genuine parental interest from formal steps taken only after litigation begins. The material, published by the Khmelnytskyi Court of Appeal, reports a decision of the Novoushytsia District Court of Khmelnytskyi Region. A mother asked the court to deprive her former husband of parental rights in respect of their son, arguing that he evaded his duties. The boy was born with health problems and needed constant treat-

ment, paid for mostly by the mother's relatives; she sold her laptop to pay for his surgery in Kyiv, while the father refused to help. The couple separated in October 2017; the boy had not seen his father since the age of two, and the father had not supported him, although he knew where they lived. The mother remarried and raises three children in a family whose living conditions were assessed as good. Statements from the kindergarten, school and hospital, as well as witnesses, confirmed the father's absence. The guardianship authority considered deprivation inappropriate, but the court found its opinion unfounded, because it relied on the father's unsupported claims that the mother obstructed contact and ignored her documented account. The father did not attend hearings or try to see the boy, who was present in court. In a free conversation with the court, the child said he had learned about his biological father in the third grade, had never met him and regarded his stepfather as his dad. Guided by the child's best interests, the court granted the claim, noting that the father keeps the right to contact and to seek restoration of his rights. The decision had not entered into force. For forensic psychologists, the case shows how courts weigh the child's views, the guardianship opinion and parental conduct.

Keywords: deprivation of parental rights, evasion of parental duties, best interests of the child, guardianship authority opinion, child's views, family disputes, child hearing in court, forensic psychology.

Першоджерело: *Хмельницький апеляційний суд. Заперечення проти позбавлення батьківських прав і посилка сину, з яким не спілкувався 7 років, не свідчить про інтерес батька до дитини – суд. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 02.12.2024.*

References

1. Khmelnytskyi apeliatsiinyi sud. Sudova praktyka. Zaperechennia proty pozbavlennia batkivskykh prav i posylka synu, z yakym ne spilkuvavsia 7 rokiv, ne svidchyt pro interes batka do dytyny – sud [Court Practice: Objecting to Deprivation of Parental Rights and Sending a Parcel to a Son with Whom He Had Not Communicated for Seven Years Does Not Show a Father's Interest in the Child, the Court Held] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2024. Vol. 9, No. 6 (54). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/13968-sudova-praktika-zaperechennya-proti-pozbavlennya-batkivskih-prav-i-posilka-sinu-z-yakim-ne-spilkuvavsya-7-rokiv-ne-svidchit-pro-interes-batka-do-ditini-sud (onovlena versiia vid 02.12.2024). [in Ukrainian].